

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XIV. Durandus Mimatensis graviter invehitur in morem recipiendi pecunias pro ordinatione Episcoporum, idque simoniacam hæresim vocat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Romæ anno DCCXLIV. ut patet ex responsione Papæ Zachariæ ad Bonifacium sedis apostolicæ Legatum, qui ad eum scripserat probra adversus Ecclesiæ Romanæ Clericos palam ingeri, quod precia ex iis rebus acciperent. Gravem ex hoc sibi contumeliam generari censer Zacharias, atque insuper fatetur veram simoniam committi si quis precium aliquod accipiat ratione Pallij: *Quasi nos corruptores simus Canonum, inquit, & patrum rescindere traditiones queramus, ac per hoc, quod absit, cum nostris Clericis in simoniacam hæresim incidamus, accipientes, & compellentes ut hi quibus Pallia tribuimus, nobis premia largiantur, expetentes ab illis pecunias.* Infrà: *Fastidiosum à nobis & injuriosum suscipitur, dum illud nobis ingeritur quod nos omnino detestamur. Absit enim à nobis & à nostris Clericis ut donum quod per Spiritus sancti gratiam suscepimus, pretio vendemus.*

XII. Sed non semper Romanæ Curia Clerici manus suas abstinerunt ab hoc turpi commercio. Nam non toto post Zachariam seculo revocarunt consuetudinem à Gregorio & Zacharia damnatam. Vnde ortæ querelæ Parisiensis Concilij jussu Imperatorum Ludovici Pij ejusque filij Lotharij congregati anno DCCXXIX. quod cum abusus quamplurimos corrigere vellet in Ecclesiam Gallicanam invecos, & in primis simoniæ crimen, ait necessarium esse ut auctoritate imperiali, cum consensu Episcoporum, amputetur in Ecclesia Romana; quoniam ægro capite, membra vigorem suum obtinere non possunt. *Quæ etiam, inquit, Deo odibilis pestis, primum necesse est ut imperiali auctoritate & potestate, cum consensu venerabilium Sacerdotum, & à Romana Ecclesia amputetur: quoniam si caput languerit, membra incassum vigeant necesse est.*

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

TANTA prifeis illis temporibus infederat Romanis Pontificibus cura pravam illam consuetudinem abolendi, qua receptum erat pecuniam dari pro ordinatione Episcoporum ac reliquorum è clerico, ut etiam quadringentis ferme post Gregorium magnum annis Benedictus Papa Concilium Romæ celebraverit ea de causa, præsentem Ortone Imperatore, verbis sancti Gregorij usus sit ad prohibendum hoc malum. Tempus illius Concilij non est adnotatum in codice Cuxanensis monasterij, unde illud describi curaverat illustrissimus Archiepiscopus. Verùm cum ejus publicandi cura delegeretur Mironi Episcopo, Gerundensi nimirum, isque circa annum DCCCCLXXIII. ad eam cathedram vocatus, ab Aymerico Narbonensi Archiepiscopo consecratus sit

Tom. II.

jussu Benedicti Papæ, par est existimare synodum illam esse revocandam ad annum DCCCCLXXXIII. quo Romanum Concilium à Benedicto VII. celebratum est ad discutiendam causam Gifeleri Episcopi Magdeburgensis, qui malis, ut aliquiaiebant, artibus ad eam sedem pervenerat. Quæ res dare potuit occasionem decernendi pœnas adversus eos qui pecuniam pro ordinatione aut accipiunt aut tribuunt. Eo autem anno Ottonem II. extitisse Romæ, ac sine anni illic obiisse, satis constat. Vtunque se res habeat, certum est eam synodum, si non eo anno, saltem per illas tempestates fuisse celebratam. Cum autem nondum edita fuerit, visum est eam addere in calce hujus capituli. Ceterùm, ut hoc quoque dicamus, Miro Episcopus Gerundensis ex illustri genere ortus erat, filius nimirum Comitum Bisuldunensis. Vnde & ipse se frequenter in veteribus inscribit Comitem & Episcopum. Fuisse autem virum magnæ dignationis patet ex veteribus actis illius ævi.

XIII. Morbus hic in Romana Curia perseverabat ac vigeat anno MXC. ut docent epistola Ivonis Carnotensis: ex quibus discimus simoniam illam in eo stetisse, quod Episcopi & Abbates cogebantur dare pecunias pro sua consecratione aut benedictione. Quippe respondens Richardo Legato apostolico, qui Ivoni exprobraverat eum connivere cuidam pravæ consuetudini Ecclesiæ Carnotensis, ubi Decanus & Canonici quandam pecuniæ summam recipiebant in receptione novorum Canonicorum, ait Capitulum Carnotense se tueri consuetudine Ecclesiæ Romanæ: *Romana Ecclesia consuetudine se defendunt, in qua dicunt Cubicularios & ministros sacri palatii multa exigere à consecratis Episcopis vel Abbatibus, quæ oblationis vel benedictionis nomine palliantur; cum nec calamus nec charta gratis ibi, ut aiunt, habeatur.* Porro posteritas ostendit veram esse prorsus vaticinationem Ivonis: qui loquens alicubi de prava hac Curia Romanæ consuetudine, ait imperium cupiditatis extinguere non posse, donec mundi deflagratio consequatur, & pacatum regnum caritas obtineat: *Nec in diebus malis regnare desinet cupiditas, donec finito mundi termino pacatum regnum accipiat caritas. Semper abundabit palea, donec ventiletur area.*

XIV. Sub Clemente deinde quinto vivebat magnus ille Iurisconsultus Gulielmus Durandus Episcopus Mimatenis, auctor libri qui *Speculum Juris* inscribitur, unde *Speculatoris* nomen indeptus est. Huic ergo cum à Clemente præceptum fuisset ut in aliquot capita conjiceret ea quæ reformatione digna esse judicaret, ut in Concilio generali quod ille Pontifex Viennæ in Gallia congregavit anno MCCCXI. proponerentur examinanda, ille ipse Gulielmus ea tempestate composuit librum *De modo generalis Concilij celebrandi*, in quo non omisit comme-

D d ij

morare corruptelam malæ consuetudinis quæ in Romana Curia vigeat, nimirum ut pecunia ab iis acciperetur quibus consecrationis aut benedictionis munus conferebatur, quæ deinde dividebatur inter Papam & Cardinales. Id autem damnat ut simoniacum. Nec legitimam esse putat distinctionem quam Romani adhibebant ad exemplum Galatarum ævo Patriarchæ Gennadij, se nimirum pretium accipere post consecrationem, non autem ante, quasi Concilia nihil aliud prohibuissent quàm ne pecunia daretur ad emenda suffragia. Durandi autem verba sunt magni momenti. Nam post laudatum canonem secundum Concilij Chalcedonensis, post adducta aliquot loca ex Decreto Gratiani, & Titulum Decretalium in quo simonia damnatur, addit: *Cum illa in quibus agitur de simonia, in novo & veteri testamento, in Conciliis à sanctis patribus & Romanis Pontificibus damnata, non serventur, & maximè in Curia Romana, in qua etiam cætus Dominorum Cardinalium vult habere unà cum Domino Papa certam portionem à Prelatis qui promoventur ibidem, videretur super hoc maximè providendum. Nam hæc heresis maximè corrumpit Ecclesiam universalem & universos populos, & provisa remedia jam pro nihilo reputantur, cum in Curia Romana publice contrarium fiat, ac si non esset peccatum committere simoniam, vel si dare vel accipere post, non esset idem sicut dare vel accipere ante, r. q. 1. Eos. c. si quis prebendas. &c. Si quis objecerit. & ead. caus. q. 3. c. Salvator.*

Durand. parte 1.
de modo cel.
Conc. gener. rubr.
50.

vel monasterio providere, & qualiter consuetum est quòd sic provisus serviat Curia de magna pecunia, aliquando septem, octo, vel decem milibus libris sub gravibus usuris perceptis ab illis qui publice vocantur Papa mercatores.

XV. Pecuniæ quæ Romanæ Curia solvabantur ab Episcopis pro consecratione summam satis magnam conficiebant. Legitur quippe apud Rogerium de Hoveden historia Anglicanæ scriptorem, Episcopum Cenomanensem circa annum M C X C. dedisse pro sua ordinatione septingentas marchas argenti. Durandus verò adnotat consuevisse sua ætate Papam & Cardinales accipere certam portionem; quæ haud dubiè exigebatur secundum valorem Beneficij, ut aliqua justitiæ species servaretur in hac perturbatione. Reditus ut plurimum annuus ei rei destinabatur, ut docet Ostiensis, Durandi magister, qui circa annum M C L X. florabat. Is ergo scribit magnas tempore Alexandri IV. motas fuisse querelas adversus Annatas: quæ videlicet Annata constituebant portionem quam Papa & Cardinales inter se partiebantur, quam verò Episcopus Romæ consecratus persolvere tenebatur. Hi tamen fructus primi anni modicè taxati fuerunt in libris Cancellariæ.

Ostiensis in
re curia. Inf.
fuit videtur.

CONCILIVM ROMANVM SVB BENEDICTO PAPA.

Ex codice MS. monasterij Cuxanensis in Comitatu Ruffinonensi.

De hinc hinc
Concilij in
211. pag. 107.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

ALID testimonium ejusdem omnino temporis heic addere visum est, nimirum ex libello de recuperatione Terra sanctæ, ut habet titulus in editione Bongarsij, tum oblato Regi Angliæ Eduardo à Patrono causarum ecclesiasticarum Ducatus Aquitaniæ. Is monita perscribens ad Eduardum, ut ea monstraret quæ Rex emendari procurare debebat in futuro Viennensi Concilio, hæc inter cetera ait in capite XVII. *Consideret etiam qualiter ubique terrarum Ecclesie Romana subjellarum clamatur cum aliquis de simonia arguitur. Nonne videtis qualiter Dominus Papa & Cardinales munera recipiunt ab ipsis quibus beneficia conferuntur, præsertim ab illis quibus de prelationibus providetur? Qualiter illis per suos mercatores sub gravibus usuris faciunt pecunias quas ab eis capiunt mutuari, præsertim ab exemplis? Videtis quòd cum duo electi, quorum etiam unus habet ius, venire solent ad Curiam, demum post factas ab ipsis magnas expensas & munera recepta, laboribus & periculis viarum ac Curie sustentis, inducuntur uterque & aliquando compelluntur alter remunerare suo juri, totum in manibus Domini Papa ponere, & qualiter Papa consuevit alij de Ecclesia*

BENEDICTVS Episcopus servus servorum Dei. Notum esse volumus omnibus catholicis & orthodoxis Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Regibus, & Principibus, Ducibusque, & Comitibus, vel universis in toto orbe terrarum Christo famulantibus, qualiter synodum aggregatum est in Ecclesia beati Petri Apostolorum Principis, ante sacratissimum ejus corpus, unà cum Domino Ottone serenissimo Imperatore augusti spiritali filio nostro, cum nostris suffraganeis Archiepiscopis & Episcopis, Presbyteris, & Diaconibus, vel cuncto clero sancta catholica & apostolica Romane Ecclesie. Et ibidem perlecta sunt capitula de sacris canonibus, qualiter liceret Episcopo de sacris ordinibus aliquod premium accipere. Et auxiliante Deo, & annuente ipso Apostolorum principe beatissimo Petro, in eodem loco interdictum est primitus à nostro proprio ore, & postea à cunctis venerabilibus Archiepiscopis & Episcopis in eodem sacratissimo loco residentibus, quòd ab ista hora in antea ab Ostiario usque ad sacerdotium nullum premium exinde accepturos esse: sicuti in decretis sanctorum patrum continetur. Si quis per pecunias Episcopum, aut Presbyterum, aut Diaconum, vel quemlibet qui connumeratur in clero, aut promoveri per pecunias Dispensatorem, aut Defensorem, vel quemquam qui subiectus est regulæ, pro suo turpissimo

ut est, nihil
fuit.

Conc. Chalced.
caus. 1.